

Orbán Viktor is beszédet mondott Nagy Gáspár mellszobrának avatásán

Budakeszin, a Fő téri parkban 2017.01.07-én, 15 órakor avatták fel Nagy Gáspár költő mellszobrát. A szoboravatón részt vett és beszédet mondott Orbán Viktor úr, Magyarország miniszterelnöke.

A szobor Oláh Katalin szobrászművész alkotása, mely a költő halálának 10. évfordulójára került felállításra. Avatóbeszédet mondott még Nagy Gáspár egykori jóbarátja Orosz István grafikusművész és Szakolczay Lajos irodalomtörténész is.

„Nagy Gáspár verseivel fordítani tudott a magyar nemzet sorsán. Politikai, szellemi testamentuma velünk él, iránytűnk és vezércsillagunk, kormányzati munkánk vezérfonala” - hangoztatta Orbán Viktor miniszterelnök Budakeszin, a tíz éve elhunyt Kossuth- és József Attila-díjas költő szobrának avatásán.

„Úgy emlékszünk a költőre, mint aki személyes küldetésének tekintette az 1956-os mártírokra való emlékezés örökérvényű keresztény parancsát. Ezzel a '80-as évek derekán elevenébe talált az akkor 30 éves júdásfa

árnyékában hűsölő elvtársaknak” – mondta a kormányfő.

Nagy Gáspár le merte írni, amiről mások legfeljebb csak beszéltek, s beszélni mert arról, amiről a legtöbben csak hallgattak, „szelíd hajthatatlanságával széttörte az októberi tavasz hőseiről gyártott kommunista hazugságokat” - méltatta a tíz éve elhunyt költőt a miniszterelnök, aki szerint „a végelgyengülés felé araszoló gulyáskommunizmus okkal tartott az ő tetemre hívó szavaitól”.

Azt is mondta, hogy Nagy Gáspár azok közé tartozott, akik a ma oly divatos, egyné-

Hit, bátorság, makulátlanság Nagy Gáspár

Az élet egy röpké pillanat. Átsuhan rajtad, észre sem veszed. A tíz éve halott barátunk, Nagy Gáspár diákként szinte most futott le Szent Márton hegyéről – a pannonhalmai tarisznyában erkölcs, tudás, meg nem adás, tisztesség –, s máris a kőszobrával találkozhatunk. Élő, lüktető szobrával, amely maga is élet. Akarjuk, nem akarjuk, ez a tekintet átlát az ősködön – vallat bennünket.

Szigorral, netán megbocsátó mosollyal? Ki-ki kiválaszthatja a neki szánt, pontosabban általa érzett gesztust. Joga van-e az ugyan csupán szoborként élőnek vallatni bennünket? Hogyne volna, hiszen a példás életet sokszoros harcban megélt költő makulátlan tartást hagyott maga után: az 1956-os magyar forradalom szellemén való örökdedést. Ő igazán tudta, hogy gyilkos és áldozat sosem cserélhető össze – még napjainkban is vannak (Sütő András szavával) „sántafejű gyalogosok”, akik igyekeznek bemocskolni forradalmunk tisztaságát –, hiszen akkor megikrásodik a Föld, tetűk-rágcsálók szabad területe lesz a kozmosz. Aki egész életében gáncstalan lovag volt, az nem engedheti meg, hogy meggömbölyjön a világ gyémánttengelye.

Életét is kockáztatva rengeteget küzdött azért – szembenézve a szovjettel, a hódítót kiszolgálókkal és a hernyótalpasokat segítő itteni siserahaddal –, hogy arra a szabadságpárnára hajthassuk a fejünket, amelyet mi tömtünk meg (Istenem, hol van a hajdani szalma jó illata!) bátorsággal, önbecsüléssel, a fölvetett fő méltóságával, a közösségért aggódó szavakkal s a közjót szolgáló lelkiismerettel.

Nagy Gáspár, szeretett barátunk, Gazsi, Bérbaltavárról, egy Vas megyei kis faluból hozta magával a tisztán szólást s a munka örömet. Ezt gazdagította a hit, az Úrba vetett bizodalom. Nem volt forradalmár alkat, ám a vallás parancsszava – ne hazudj! – arra kényszerítette, hogy mindig, mindenkor az igazság mellett álljon ki. Vagyis a rút, mi több: gyalázat megnevezésével teremtett lelki béke legyen megnyugvása, az elszennvedett pofonok ellenében vigasza.

„és nekünk nem szabad feledNI / a gyilkosokat néven nevezNI!” – íme nevezetes versének kemény egyértelműséggel mondott parancsszava! És az októberünk harmincadik évfordulójára írott költemény? Az a bizonyos júdásfa, az ezüstben játszó, harminc évgyűrűjével kábitó „drága” – nem véletlenül tiltották be a verset közreadó Tiszatájat – a gerincteleneget megtéveszthette, ám aki a forradalom tisztaságán örködött, az előtt vérlázító volt szemtelen növekedése.

Honnan volt erőd, merszed, barátunk, kőszoborrá vált társunk, hogy kockáztatván családot sorsát, csak az általad vélt – később egyetemessé váló – igazat lobogtasd? A föld szaga, jó illata, a korán véredbe ivódott kétkezi munka, az időközben gyarapodó, csaknem világot lebiró, szellemmé vált tudás, a Balassitól Nagy Lászlóig a magyar írók nagyjait kardvívókká nevelő erkölcs segítette ténykedésed?

gen, ez a mindenség-katedrális volt otthonod, fölnevelő dajkad.

Verseidről, szépprózádról és esszéidről – zúravaros korunk megbecsülheti magát bennük – sokszor szóltunk. Szemed, szemüveged őket is csillogtatja. De még inkább a belülről jövő hitedet: „de a remény sohasem meghaló, / ha minden utolsó szalmaszál / ABBÓL A JÁSZOLBÓL VALÓ!”

Nagy Gáspár, Gazsikánk, a kőarcod kőmosolyában is rejtező szigor mindvégig legyen bátorítónk! Nemzedékek számára a makulátlanságot életigazsággá avató erő!

Szakolczay Lajos

